

เลขที่.....

ประโยคธรรมศึกษาชั้น[]ตรี ☒โท []เอก ระดับ []ประถม ☒มัธยม []อุดม

วิชา เรียงความแก้กระทู้ธรรม

สอบในสนามหลวง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

	ปาปมิตเต วิวชเขตฺวา ภะเชยฺยุตตมปุคฺคเล
	โอวาเท จสฺส ติฏฺเฏ ยย ปตฺเถนโต อจลํ สุขํ.
	ผู้ปรารณาความสุขที่มั่นคง พึงเว้นมิตรชั่วเสีย
	คบแต่บุคคล สูงสุด และพึงตั้งอยู่ในโอวาทของท่าน
	บัดนี้ จักได้อธิบายขยายความแห่งพุทธศาสนสุภาษิตที่ยกขึ้นเป็นบทเบื้องต้นนั้นเพื่อเป็น
	แนวทางแห่งการศึกษาและแนวทางแห่งการปฏิบัติ โดยสมควรแก่อัตภาพและธรรมเป็นลำดับไป
	ดำเนินความว่า คำว่า มิตร หมายถึงบุคคลที่มีความสนิทชิดเชื้อ คนที่ต้องการความสุขที่
	ยั่งยืน ต้องละเว้นจากการคบมิตรชั่ว เพราะมิตรที่ชั่วไม่อาจนับได้ว่าเป็นมิตร เป็นแต่คนเทียมมิตร
	เทียมเท่านั้น ซึ่งมีลักษณะ คือ เป็นคนมีนิสัยชอบปกปิดอก ดีแต่พูด หัวประจบ และชอบชักชวนไป
	ในทางเสียหาย เมื่อทราบดังนี้จึงควรหลีกเลี่ยงคนจำพวกนี้ไปให้ไกล ทั้งนี้เพื่อสร้างภาพ
	ให้กับตัวเอง โง่โบราณท่านกล่าวว่า ห่างไฟให้ห่างศอก ห่างวอกให้ห่างวา ห่างคนพาลาให้ห่างเป็นร้อย
	โยชนํพันโยชนํ ดังนั้นผู้ปรารณาความสุขที่มั่นคง พึงเว้นมิตรชั่วเสีย คบแต่บุคคล สูงสุด และพึงตั้งอยู่
	ในโอวาทของท่าน ส่วนการคบกับคนดีเป็นเหตุนำความสุขความเจริญมาให้ เพราะคนดีมักแนะนำสิ่งที
	เป็นประโยชน์ ไม่ใช่ชักนำไปในทางเสียหาย ซึ่งหากเราทำตามคำที่ท่านบอกกล่าวได้ ชีวิตก็จะพบกับ
	ความสงบสุขทั้งในส่วนที่เป็นปัจจุบันหรือในสัมปรายภพ เพราะการอยู่ร่วมกันยอมเป็นเช่นนั้น ชีวิตก็
	จะมีความสุขความเจริญ ไม่มีความเดือดเนื้อร้อนใจใด ๆ ทั้งสิ้น แม้เมื่อรู้อย่างนี้แล้ว พึงคบค้าสมาคม
	เฉพาะกับสัตบุรุษเถิด อย่าคบคนพาลเลย เพราะคบคนพาลแล้วก็จะพาเราไปเป็นคนพาลมีแต่เสียหาย

	สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มากใน ขุททกนิกาย ชาดก วีสติ nibat ว่า
	ยาhis กุรุเต มิตฺต ยาhis จุปเสวติ
	โสป ตาhisโก โหติ สหวาโส hi ตาhis.
	คบคนเซนใดเป็นมิตร และสมคบคนเซนใด
	เขาก็เป็นคนเซนนั้น เพราะการอยู่ร่วมกันยอมเป็นเซนนั้น
	อธิบายความว่า การคบเพื่อน ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของชีวิตคน เพราะคนเรา
	นั้นไม่สามารถที่จะใช้ชีวิตอยู่เพียงลำพังได้ จำต้องมีเพื่อน เพราะเราอยู่ในสังคม ต้องคบค้าสมาคมกับ
	คนอื่น มีการติดต่อกับคนอื่น จึงจะสามารถอยู่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้ แต่การคบคนเซนใดเป็นมิตร
	และสมคบคนเซนใด เราก็คือเป็นคนเซนนั้น เพราะการอยู่ร่วมกันยอมเป็นเซนนั้น แต่มนุษย์เรานั้น มีทั้ง
	ที่เป็นคนดีและคนไม่ดี การคบเพื่อน จึงจำเป็นที่จะต้องพิจารณาไตร่ตรองให้ดี ต้องดูให้แน่ว่าคน ๆ
	นั้นดีหรือไม่ดี แล้วจึงตัดสินใจคบหรือไม่คบเพราะโดยปกติ เพื่อนยอมจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของมนุษย์
	เป็นอันมาก ถ้าเราคบเพื่อนดี ก็มีความเป็นไปได้ที่เราจะเป็นคนดีด้วยเช่นกัน แต่ถ้าเราคบเพื่อนชั่ว ก็มี
	ความเป็นไปได้ที่เราจะเป็นคนชั่วเช่นกัน เพราะคบคนเซนใดก็ยอมจะเป็นคนเซนนั้น ถ้าคบเพื่อนดี
	เพื่อนดีก็จะแนะนำเราในทิศทางที่ดี แต่ถ้าคบเพื่อนชั่ว เพื่อนชั่วนั้นก็จะชักจูงเราไปในทางที่ชั่วด้วย
	เช่นกัน เพราะฉะนั้น คบใครเป็นเพื่อนต้องพิจารณาให้ดี คนที่มีปกติประพฤติชั่วทั้งทางกาย วาจา ใจ
	ตัดทั้งประโยชน์ตนเองทั้งประโยชน์ผู้อื่น อยู่กับคนพาลไม่ต่างอะไรกับการอยู่ร่วมกับศัตรูคู่อาฆาต
	เพราะคนพาลยอมจะนำแต่ความเดือดร้อนฉิบหายมาให้ไม่รู้จบ บัณฑิตพึงทำความเป็นเพื่อนกับคนที่
	ศรัทธา มีศีลเป็นที่รัก มีปัญญาและเป็นพหุสูต เพราะการสมาคมกับคนดีเป็นความเจริญของชีวิตเรา
	แล้วเราจะเลือกคบคนแบบไหนผู้ขยันในหน้าที่การงานหรือคนเกียจคร้านเลี้ยงชีวิตพอสมควรแก่ตน

	สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มาใน ขุททกนิกาย เถรคาถา ว่า
	สทฺธเณ จ เปสเลน จ ป. วตา พหุสฺสุเตน จ
	สจิตฺติ หิ กเรยฺย ปณฺทิตฺโต ภทฺโท สปปริเสหิ สงฺคโม.
	บัณฑิตพึงทำความเป็นเพื่อนกับคนที่ศรัทธา มีศีลเป็นที่รัก
	มีปัญญาและเป็นพหูสูต เพราะการสมาคมกับคนดีเป็นความเจริญ
	อธิบายความว่า บัณฑิตพึงทำความเป็นเพื่อนกับคนที่ศรัทธา มีศีลเป็นที่รัก มีปัญญาและเป็นพหูสูต
	หรือเป็นปราชญ์ หมายถึง บุคคลผู้มีปัญญาสามารถ ซึ่งมุ่งถึงบุคคลที่มีปัญญาในทางธรรม รู้จักถือเอาสิ่งที่เป็น
	ประโยชน์ ละสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ บำเพ็ญทั้งประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่น บุคคลผู้เป็นปราชญ์ ย่อมดำรง
	ชีวิตด้วยปัญญา พิจารณาความสุขความเจริญทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น ละหนทางแห่งบาปอกุศล ประพฤติสุจริต
	อยู่ตลอดเวลา การที่ได้คบค้าสมาคมกับผู้เป็นปราชญ์นั้น ถือเป็นมงคลอย่างหนึ่งของชีวิต เพราะการที่เราคบกับ
	ปราชญ์หรือบัณฑิตนั้น เป็นมงคลชีวิตที่ ๒ ถือได้ว่า มีความสำคัญเป็นลำดับต้นๆ เลยทีเดียว ดังนั้นพึงหลีกเลี่ยง
	คนพาล คบค้าสมาคมกับบัณฑิต ชีวิตจะได้ห่างอบายมุข มีความสงบสุขเป็นเบื้องหน้า เป็นผู้ที่มีคุณธรรม สร้าง
	แต่ประโยชน์ให้แก่ตนเองและคนรอบข้าง เป็นคนที่น่าคบหาเป็นอย่างยิ่ง ว่าโดยธรรมชาติของคนดีนั้น เมื่อจะทำ
	พุด คิด ก็ย่อมทำ พุด คิด แต่สิ่งที่ดี มีประโยชน์ ปราศจากโทษทั้งปวง เมื่อแนะนำคนอื่น ก็ย่อมแนะนำในทางที่
	เป็นกุศล สร้างคุณประโยชน์แก่บุคคลทั้งปวง ผู้ที่คบค้าสมาคมกับบัณฑิตชนคนดี ย่อมได้รับคำแนะนำที่ดีมี
	ประโยชน์ สามารถนำคำแนะนำของบัณฑิตชนนั้นไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สุขแก่
	ตนเองและสังคมได้ ส่วนคนไม่มีดีก็เป็นคนที่ไม่ควรคบ เพราะไม่มีสิ่งดี ๆ ที่จะมอบให้กับคนที่คบค้าสมาคมกับ
	เขาเลย คนชั่ว เมื่อจะทำ พุด คิด ก็ทำ พุด คิด แต่สิ่งที่เป็นโทษ หาประโยชน์มิได้ สร้างความเดือดร้อนฉิบหายให้
	ทั้งตนเองและผู้อื่นอยู่ร่ำไป แต่คนดีจะแนะนำคนอื่น ก็ย่อมแนะนำเฉพาะแต่เรื่องที่หาโทษมิได้เป็นแต่ประโยชน์

